

Associació Catalana Síndrome X Fràgil

Tel. (+34) 93 217 09 39

e-mail: xfragil@teletel.es

www.xfragilcatalunya.org

TRANSTORN DE CONDUCTA EN LA SXF

Amb el suport de:

 Caixa Tarragona

Fundació

Direcció: Mercè Bellavista i Carles Fauró

Contingut: Katy Garcia i Eugenia Rigau

Dibuix: Marc Isamat

Disseny: vargas*comunicació

Impressió: Òpal Gràfic

© Associació Catalana Síndrome X Fràgil, 2006
Plaça del Nord, 14 (Col·legi La Salle Gràcia)
08024 Barcelona
Dipòsit Legal: B- 8844 - 2007

1. INTRODUCCIÓ

2

2. QUÈ ÉS LA CONDUCTA ?

2

**3. CARACTERÍSTIQUES QUE
PODEN INFLUIR EN LA CONDUCTA**

4

▶ El llenguatge

4

▶ Ansietat

5

▶ Aspectes sensorials

6

▶ Falta d'atenció i impulsivitat

7

4. INTERVENCIIONS CONDUCTUALS

8

5. CONSELLS PRÀCTICS

14

**6. QUIN PAPER JUGA EL TRACTAMENT
FARMACOLÒGIC EN LA CONDUCTA**

20

1. INTRODUCCIÓ

No tots els nens amb la Síndrome X Fràgil (SXF) tenen problemes de conducta, però és un trastorn molt freqüent que apareix en algun moment del seu desenvolupament. Algunes conductes disruptives, no totes, poden estar relacionades amb la síndrome.

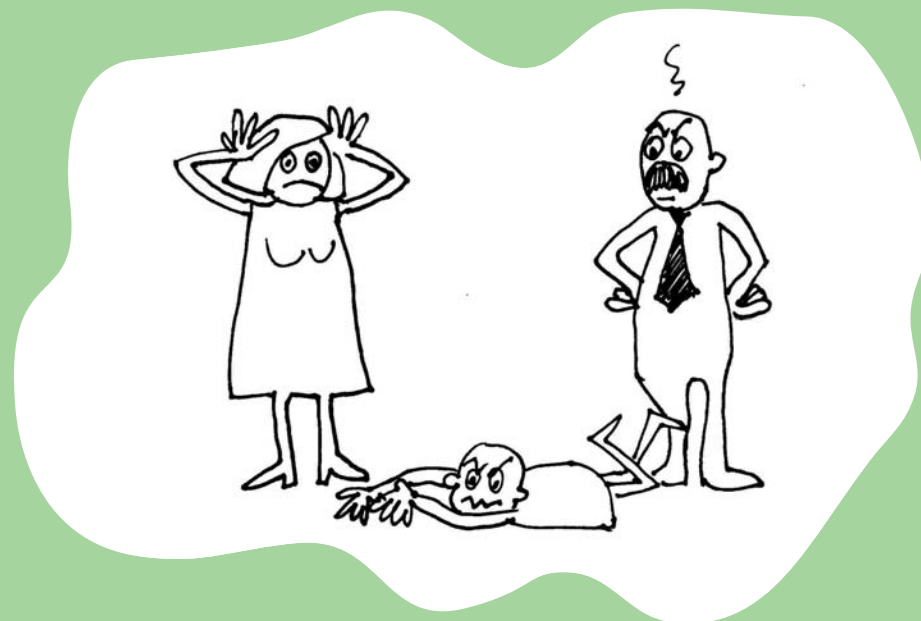
L'objectiu d'aquest quadern és conèixer el motiu pel qual alguns nens tenen problemes de conducta. A partir d'aquests coneixements, es podran introduir alguns conceptes bàsics que ajudaran a millorar-les.

2. QUÈ ÉS LA CONDUCTA?

El terme conducta, en funció de l'objectiu d'aquest quadern, s'utilitza per descriure tot allò que fa o diu un nen. La conducta es pot observar i sentir. En aquest sentit, és diferent del que pot estar pensant o sentint el nen en aquell mateix moment.

Quan un nen es mou, està realitzant una conducta motora. Si parla, realitza un comportament verbal. Si riu o plora, realitza una conducta emocional. La persona està contínuament produint conductes.

Conèixer les característiques comportamentals i observar-les, serà de gran ajuda per comprendre aquelles conductes que poden semblar aïllades i sense sentit. L'abordatge popular parteix del supòsit que les conductes inadequades dels

nens són degudes a pràctiques parentals inconsistentes. És freqüent que molts pares expliquin la vergonya que passen quan el fill explota en públic o fa alguna rebequeria, i com la gent tendeix a pensar: "Quins pares més tous! El que aquest nen necessita és una bona bufetada". Existeix, però, una altra interpretació d'aquestes conductes que consisteix a entendre que són degudes a la falta d'habilitats necessàries per comportar-se de forma adequada. Per tant, la mala

conducta dels nens no és necessàriament culpa dels pares.

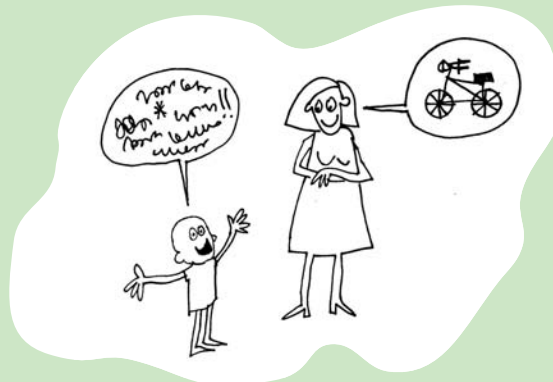
Utilitzar pràctiques disciplinàries que han servit per a d'altres nens sense una problemàtica neurocognitiva -com amenaçar, recordar les conseqüències d'una conducta, castigar, o pegar-, poden no ser útils o fins i tot poden ser perjudicials. És necessari utilitzar tècniques adequades cercar l'assessorament d'especialistes que coneguin la síndrome.

Quan sabem per què actuen d'una determinada manera, les estratègies per fer que les coses funcionin millor resulten més clares. A vegades, simplement la comprensió de les dificultats d'un nen pot, per si sola, comportar millores en la relació adult-nen. Quan un nen se sent frustrat, per exemple, amb una tasca escolar i no sap expressar concretament que és el que li costa, utilitzarà conductes inadaptades, com trencar el full o estripar el llibre amb el propòsit de fugir de la tasca. Si coneixem la baixa tolerància a la frustració que tenen aquests nens, podrem oferir alguna alternativa o estratègia per tal d'ajudar-lo a que no es frustri tan fàcilment i, a més, evitem la necessitat del càstig. En aquest cas, castigar o renyar no només no li aportarà res, sinó el contrari, farà que encara es frustri i es bloquegi més.

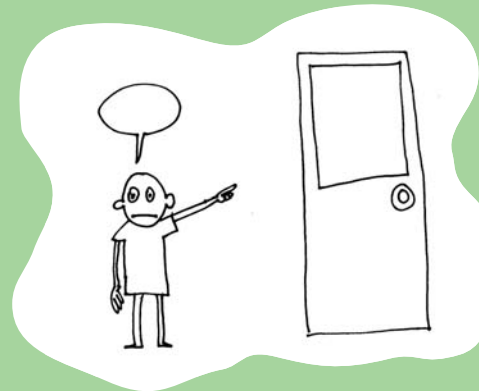
3. CARACTERÍSTIQUES QUE PODEN INFLUIR EN LA CONDUCTA

Hi ha nombroses explicacions sobre el motiu pel qual els nens amb SXF tenen problemes de conducta. La causa més freqüent és l'ansietat, però també hi ha altres factors que poden jugar un paper important en la mala conducta, com ho poden ser els següents:

- **El llenguatge** limitat (o l'absència de llenguatge), és un factor que predisposa a la mala conducta. Fan conductes inapropiades per indicar el que volen o el que senten, ja que no ho poden expressar verbalment.

Un nen de 7 anys pot reaccionar tirant-se a terra i fer una rebequeria per dir que no vol anar a algun lloc. Si no es reacciona davant d'això no s'entendrà què vol i, si contràriament, es reacciona de forma exagerada, seguirà quedant-se estirat a terra.

Un nen de 8 anys, a l'aula, se'n va cap a la porta sense dir res i es queda aturat indicant que vol sortir. El mateix nen, quan canvia alguna cosa prevista a l'escola, crida i mou molt les mans. Caldrà preveure que els canvis l'angoixen.

Si aquests nens tinguessin l'habilitat de comunicar correctament què senten i no els produís ansietat el canvi, possiblement no farien aquestes conductes. És lògic pensar que els agrada comportar-se d'aquesta manera?

- **Ansietat.** En altres ocasions tenen ansietat i no la poden controlar. És aleshores quan apareixen reaccions incontrolades com cridar, enfadar-se, aletejar, tirar-se a terra i el llenguatge perseveratiu i repetitiu. Els canvis i el trencament de la rutina poden produir un nivell d'ansietat elevat. Hi ha estudis que han demostrat que l'ansietat de les persones amb SXF puja més ràpidament i es manté durant més estona que la de les persones sense SXF.

Un nen de 9 anys va l'esplai cada dissabte, però quan arriba dissabte al matí no hi vol anar. Li costa afrontar certes situacions. Després, quan ja és allà, li agrada molt i vol quedar-s'hi.

► **Aspectes sensorials.** El nostre cervell ens ajuda a analitzar, classificar i respondre tota la informació sensorial que ens arriba de l'entorn. Hi ha nens que l'habilitat d'integrar aquesta informació no la tenen del tot desenvolupada i, aleshores, reaccionen inadecuadament a certs estímuls sensorials.

Diferents aspectes sensorials -com la textura de certs aliments, el soroll, l'olor, o el tacte-, poden causar certes reaccions conductuals. És freqüent que quan algú els toca ho evitin o facin una reacció exagerada.

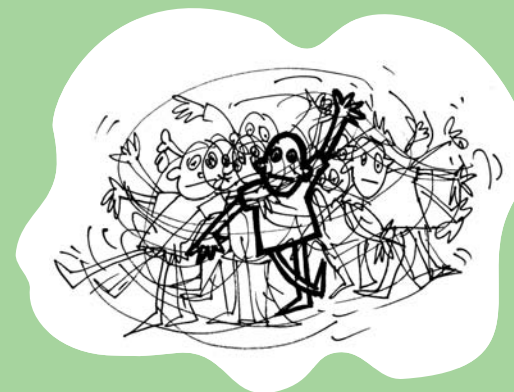
A un nen de 10 anys li han de tallar les etiquetes de la roba perquè el molesten. Un nen de 7 anys té molts problemes de conducta al menjador de l'escola perquè és un lloc on hi ha molt de soroll. També és freqüent que els costi o no els agradi gens anar a tallar-se els cabells.

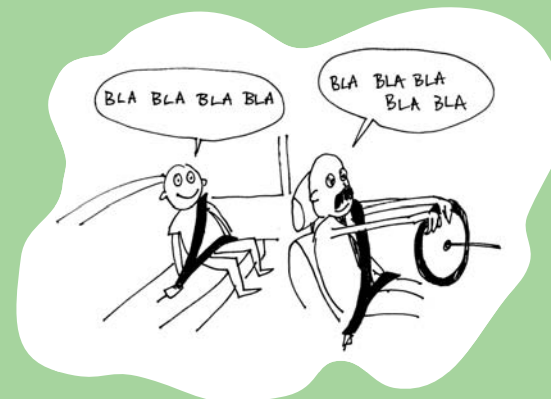
► **Aspectes socials.** Habitualment tenen excessiva ansietat social i dificultats en l'ús del llenguatge, cosa que els dificulta les interaccions amb els altres. L'evitació del contacte ocular i les dificultats a mantenir una conversa, sovint n'afecta negativament la sociabilitat.

Molts pares expliquen que quan coneixen una persona nova surten corrents o es tiren a terra.

Si això ja ho sabem, en certes situacions es millor deixar-los i no insistir a que mirin a la cara o obligar-los a saludar.

► **Falta d'atenció i impulsivitat.** Aquests aspectes dificulten els aprenentatges i també la conducta. Fa que actuïn sense pensar, no parin mai quiets, ho vulguin tocar tot i no puguin controlar certs impulsos. És important saber que en ocasions són més actius que altres nens.

4. INTERVENCIIONS CONDUCTUALS

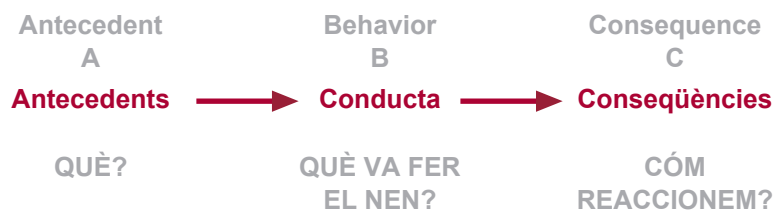
No existeix un programa conductual específic per a nens i nenes amb la SXF. Els professionals que han treballat en aquest camp veuen la necessitat d'utilitzar estratègies de diversos programes sense que una n'exclogui una altra. La intervenció ha de ser duta a terme per una persona especialitzada que conegui el fenotip conductual de la SXF. Cal fer una intervenció individualitzada per a cada cas, ja que cada nen té les seves característiques pròpies. Aquest quadern pretén oferir algunes tècniques

i estratègies per entendre i millorar la conducta d'aquests nens.

Un programa conductual que ha funcionat amb aquests nens és el denominat **ABC** [**A** (antecedents) - **B** (Conducta) - **C** (conseqüències)]. Aquesta perspectiva parteix de la base que la conducta no succeeix de forma aïllada, sinó que és el resultat de la complexa interacció entre el nen i el seu entorn. Modificant els antecedents i treballant les conseqüències es poden modificar moltes conductes (quadre 1).

QUADRE 1

MODEL A-B-C

- ▶ La CONSEQÜÈNCIA al realitzar una conducta és que el que ens ajuda a entendre com podem modificar-la.
- ▶ És la pròpia CONSEQÜÈNCIA la que manté el cicle de la conducta.
- ▶ Eliminant o modificant els ANTECEDENTS podem disminuir o eliminar la conducta.

Per exemple:

▶ **Antecedent:** el nen té gana.

▶ **Conducta:** plora perquè no pot expressar verbalment que té gana.

▶ **Conseqüència:** se li dóna alguna cosa per menjar i això fa que deixi de plorar.

El nen aprèn ràpidament que cada vegada que vol alguna cosa de menjar ha de plorar. Es reforça la conducta de plorar donant-li de menjar. Es pot intentar anticipar-se i, abans que plori, donar-li de menjar.

Altres tècniques que han estat útils són les següents:

▶ **Reforçament positiu:** sovint només tenim en compte la mala conducta. És important poder veure allò que el nen fa

bé i dir-li-ho, per tal que en altres situacions ho torni a fer.

▶ **Temps fora:** de vegades s'ha utilitzat aquesta tècnica i ha estat útil. Es tracta d'enviar el nen a la seva habitació o a algun lloc establert prèviament, quan la situació li és difícil, perquè hi estigui una estona, pocs minuts, fins que es calmi.

▶ **Economia de fitxes:** es tracta d'un sistema d'intercanvi. Realitzant les conductes que es pacten prèviament, el nen és recompensat amb fitxes que posteriorment es canvien pel que s'hagi acordat. Si ajuda a desparar la taula cada dia, per exemple, li donarem 1 fitxa i, al cap de la setmana, si té 7 fitxes, li comprarem un paquet de cromos. Aquestes tècniques són les clàssiques de modificació de conducta.

Un altre model a tenir en compte és el CPS (Collaborative Problem Solving) desenvolupat per Greene Ross Greene. El niño insoportable. Editorial Medici. Parteix de la idea que la conducta del nen és deguda a un retard en el desenvolupament de certes habilitats cognitives (Quadre 2) indispensables per poder tenir un bon comportament.

Aquest enfoc se centra més en la cognició que en la conducta i permet que l'adult pugui comprendre que la mala conducta no necessàriament és intencionada o manipuladora. Es poden produir certes conductes que requereixen habilitats que no estan desenvolupades.

La regulació de les emocions, la tolerància a la frustració i l'habilitat a resoldre problemes per part del nen no es desenvolupa independentment, sinó que depèn, en part, de la manera i dels models utilitzats pels adults per ensenyar-lo.

Aquest model creu que el resultat de la conducta depèn del grau de compatibilitat entre les característiques del nen i les de l'adult. Des d'aquesta perspectiva, a

vegades el comportament del nen és valorat negativament pel pare o la mare això contribueix a augmentar comportaments desadaptatius. Tenint en compte que es requereixen unes habilitats bàsiques per regular la conducta, és comprensible que hi hagi problemes de conducta en diverses situacions.

Un exemple que permet comprendre com alguna de les disfuncions exposades modula la conducta es reflecteix en l'exemple d'en Joan:

Pare: Deixa de mirar la TV i anem a la festa.

Joan: No, estic mirant la TV.

Pare: Apaga la TV i vine cap aquí. ARA, que hem de marxar!

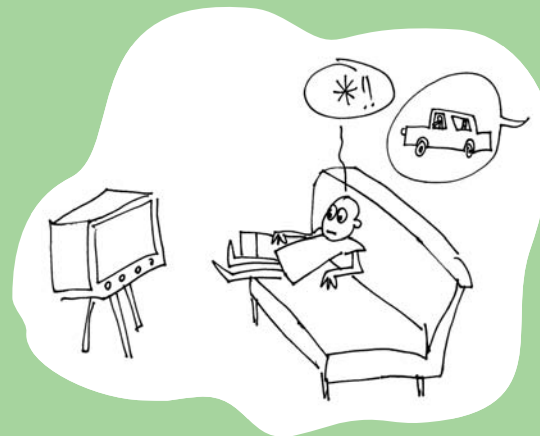
Joan: No puc!

Pare: Què vol dir que "no puc"? Estem tots aquí, a l'entrada, a punt per marxar. VINE ARA MATEIX!!!!

Joan: Tu, calla!

Pare: Vols fer el favor de no contestar així? Per què contestes sempre tan malament?

Joan: NO HO SÉ!!!!!!!!!!!!!!!

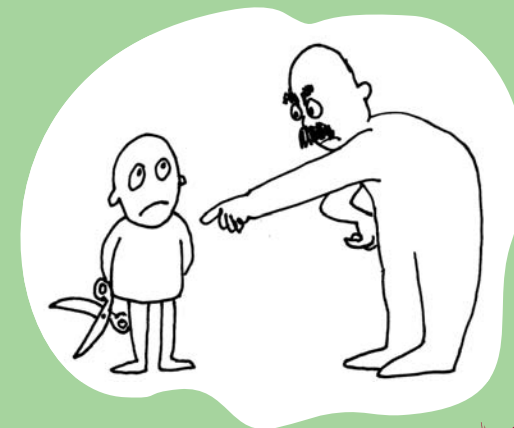

Independentment de què és el que pot passar a partir d'aquí, podem intentar de pensar en què ens podria dir el Joan si no tingués dificultats per expressar lesseves sensacions:

"Mira, papa. Jo tinc un problema. Constantment em dieu que deixi de fer una cosa que m'agrada per anar a una festa. A mi no m'agrada anar a la festa i, a més a més, em crea ansietat. Quan em demaneu aquests canvis, començo a sentir-me ansiós i bloquejat. Em costa pensar clarament, em bloquejo i, aleshores, vosaltres crideu; i jo dic coses que no vull dir. Vosaltres us enfadeu, a vegades em castigueu o apagueu de cop la TV, i això em fa enfadar molt. Sé que tot això no us agrada, però és que per a mi, tampoc no és agradable

Quan apareixen la frustració i el bloqueig en una situació és quan comença l'abordatge terapèutic. Un cop es coneixen les situacions en què el nen es bloqueja o té problemes, cal donar una explicació sobre quines són les habilitats que no té. La mala conducta, generalment, apareix quan les demandes cognitives superen la capacitat del nen per respondre de forma adaptada. Cal conèixer els desencadenants i poder actuar de forma comprensiva i ajudar el nen en la mesura que puguem. Així, li oferim estratègies per resoldre posteriors situacions semblants. A més d'entendre els dèficits, el CPS requereix ubicar cada conducta en una de les 3 categories que Greene denomina "els coves A B i C".

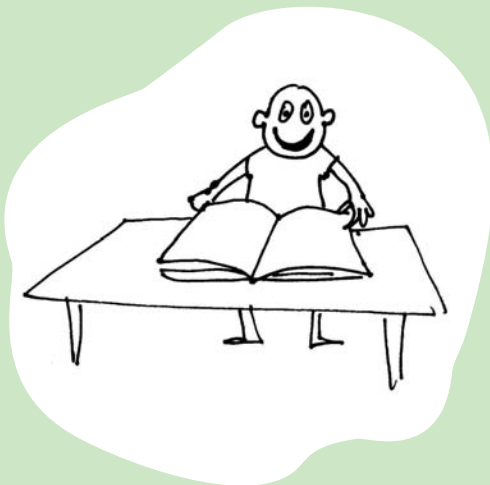
En "el cove A" l'adult s'ha de mantenir com a figura d'autoritat. No es discuteix,

¹Ross Greene. El niño insoportable. Editorial Medici

no s'argumenta, no es crida... S'ha de fer, simplement, allò que l'adult diu. "El cove A" només s'utilitzarà en situacions en què perilli la integritat del nen, quan faci conductes en què pot fer mal als altres o a ell mateix, o bé que pugui deteriorar mobles o qualsevol altre tipus d'objecte.

En "el cove C" s'hi posen les conductes que de moment no es tenen en compte. L'adult no intervé, per exemple, quan va descalç per casa, quan es posa els mitjons al revés, si crida quan li surt alguna cosa bé a casa, si riu quan se li parla seriosament, quan diu paraulotes o no para quiet. Aquestes conductes es poden deixar passar. Podem dir que són poc importants. A més, s'ha comprovat que encara que s'hi intervingui moltes vegades segueixen produint-se.

En "el cove B" hi trobem les conductes que poden incidir en la millora de les habilitats necessàries per tenir una bona conducta. S'intenta que el nen sigui capaç de modular la conducta. Perquè això passi, és necessari que l'adult sigui empàtic, és a dir, sàpiga posar-se en el lloc de l'altre, defineixi el problema i ajudi el nen a trobar una solució conjunta per als dos en la qual cadascú haurà de cedir una mica. L'empatia (saber posar-se en el lloc de l'altre) facilita que el nen i l'adult conservin la calma. Definir el problema permet que el nen entengui què li passa i, conjuntament, es pot trobar una solució que posteriorment el nen mateix podrà aplicar en d'altres situacions.

QUADRE 2

HABILITATS COGNITIVES RELACIONADES AMB LA CONDUCTA

► Funcions executives

- Dificultat a adaptar-se a situacions noves
- Desorganitzat
- No pensar en les conseqüències d'una actuació
- Solució de problemes
- Flexibilitat cognitiva

Quan és a classe i no pot sortir al pati perquè plou, necessita la flexibilitat cognitiva per adaptar-se al canvi de rutina.

► Habilitats en el processament del llenguatge

- Dificultat d'expressar pensaments en paraules
- Explicar com se senten amb paraules

Moltes vegades es mosseguen i criden, es tiren a terra, aletegen quan experimenten un estat emocional que no saben expressar amb paraules.

► Habilitat per regular les emocions

- Irritabilitat
- Frustració/ansietat

Una baixa tolerància a la frustració pot fer que a classe, quan no surt bé alguna activitat, es frustra i faci una reacció agressiva.

Si sempre els toca un cromó en un pastisset i aquell dia no hi ha cromó, poden enfadar-se i bloquejar-se perquè no els ha sortit el cromó.

► Habilitats socials

- Poca consciència de com el veuen els altres.
- Saber com actuar en cada situació.
- Captar i atendre les pistes socials.
- Tenir en compte el punt de vista dels altres.

El contacte ocular pobre i les dificultats a mantenir una conversa, sovint n'afecta negativament la sociabilitat.

Els costa saber què pensa l'altre i què espera de nosaltres.

És important tenir clar que la conducta del nen és deguda a un retard en el desenvolupament d'aquestes habilitats cognitives concretes.

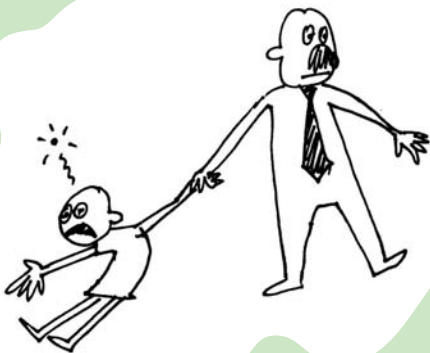
El problema conductual ha de contemplar-se com un trastorn d'aprenentatge més.

5. CONSELLS PRÀCTICS

- ▶ Crear un entorn favorable i actuar abans que es produeixi la conducta. Una vegada les coses comencin a millorar, el nen anirà mostrant-se més receptiu.
- ▶ Captar els senyals d'avís que les coses comencen a anar malament o la situació sobrepassa el nen i, així, poder actuar i evitar o suavitzar la situació.
- ▶ Oferir un objectiu dóna sentit al canvi i reduir l'ansietat que moltes vegades es produeix per no entendre què passa i el perquè del canvi. Els canvis són un detonant de problemes de conducta. Podem anticipar el canvi, però a vegades no aconseguim res i fem que estigui més neguitós preguntant una i altra vegada quan arribarà el canvi. És útil plantejar-li un objectiu o finalitat relacionat amb el canvi.

Per exemple: si hem d'anar a una festa d'aniversari i li fa por o no hi vol anar, podem dir-li que ell és l'encarregat de dur el regal a aquella nena i que per això hi ha d'anar.

Per exemple: si normalment un nen no vol baixar del cotxe de la mare quan arriba a l'escola i el que fa és cridar, pegar i mossegar, li podem explicar, abans, que haurà de fer una cosa molt important, com deixar unes monedes, que li donarà la mare, en una caixa de l'aula, i que amb aquells diners compraran coses per als nens de la classe a final de la setmana.

- ▶ Conèixer QUAN, ON i amb quina FRE-
QÜENCIA es dóna una determinada conducta. Totes les conductes succeïxen per alguna cosa. Hem d'entendre els antecedents (Antecedents), la conducta (Behavior) i la/les conseqüència/es (Consequence). Modificant algun d'aquests aspectes, de vegades millora la conducta.
- ▶ Modificar l'entorn o la situació, sempre que sigui possible, fa disminuir la probabilitat d'aparició d'una conducta conflictiva. De vegades, és més fàcil canviar l'entorn o l'estructura d'una rutina perquè una conducta desaparegui que intentar canviar-la.

Per exemple: molt sovint, quan els nens amb la SXF entren en uns gran maga-

tzems, se senten bombardejats per la quantitat d'estímuls que hi ha conseqüentment, la conducta és negativa. Un cop analitzada la situació, hem d'entendre que la causa de la conducta indesitjada és la hipersensibilitat del nen. La nostra resposta pot ser negativa, probablement augmentant els estímuls (crident, agafant-lo fort de la mà,...). En aquesta situació, una possible solució seria no portar el nen als grans magatzems i estalviar la situació conflictiva, o anar-hi un dia que sabem que hi haurà menys gent. Canviar l'estructura, pot ser tant simple com canviar la rutina de cada dia.

Per exemple: deixar que el nen es vesteixi després d'esmorzar, enlloc d'abans, si això li agrada més i provoca menys conflictes a primera hora del matí.

- ▶ Tenir en compte que les vacances poden trasbalsar el nen. Cal acceptar que li caldran uns quants dies per adaptar-s'hi. Cal mantenir els punts clau de la rutina tant com es pugui. L'hora de llevar-se, els àpats, el bany i l'hora d'anar a dormir, poden ser uns punts de referència. És convenient emportar-se joguines, xumets... Coses que els recordin casa seva per ajudar-los a situar-se.

Per exemple, posar-se auriculars i escoltar música en situacions o llocs en què hi ha molt de soroll (l'autocar escolar, una cafeteria, etc.). Si no se'ls ofereix una conducta alternativa que els ajudi a canalitzar l'ansietat, difícilment escoltaran i probablement la conducta es repetirà sistemàticament.

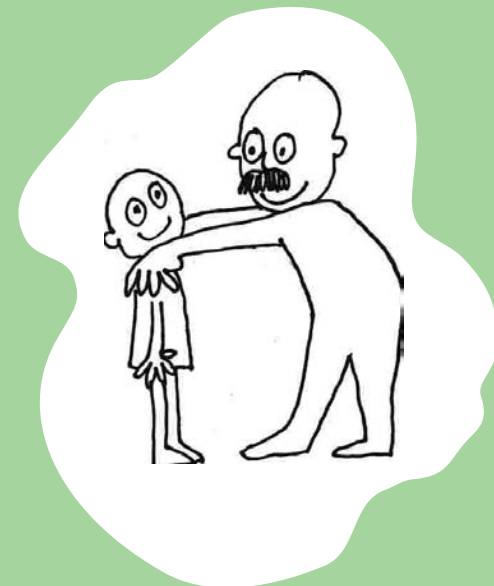
- ▶ Oferir al nen alternatives davant de determinades situacions que li produeixen estrès o ansietat i que desencadenen la conducta.
- ▶ Utilitzar una pauta visual amb tots els passos a seguir a l'hora de realitzar una tasca difícil. Oferir pictogrames per poder comunicar determinades necessitats, ja que, a vegades, són nens amb dificultats de llenguatge. D'aquesta manera evitem la frustració.

- ▶ Ser consistent. Aquest apartat presenta dificultats en la seva aplicació. La consistència i la predictibilitat de les rutines són importants per a qualsevol nen, però especialment per als nens amb la SXF. Els nens amb la SXF tenen dificultats per interpretar les subtils de qualsevol situació social.
- ▶ Oferir una conducta que en substitueixi una altra. Mai no hem de fer desaparèixer una conducta sense oferir-li una conducta alternativa.

Per exemple: en comptes de cridar quan ha acabat de menjar, ensenyar-li que pot cantar. Si davant de determinades situacions es dona cops, es mossega les mans o simplement aleteja, serà bo oferir-li qualsevol objecte que pugui emprar per substituir la conducta. Els mossegadors o braçalets i els collarets han resultat una eina útil per evitar que es mosseguin o s'estirin els cabells.

- ▶ Intentar mantenir la calma. La colera només inflamarà més la situació. Si no es pot garantir que es mantindrà la calma, és millor sortir de la situació.
- ▶ Desistir de raonar amb ell en plena rebequeria. No és capaç de sentir i, a més a més, no ho vol.
- ▶ Parlar de forma positiva és important. En comptes de dir-li sempre què no ha de fer, intentar fer-ho de forma diferent. En comptes de dir: "Deixa de fer això d'una vegada, que hem de recollir!". Es pot dir: "Mira, ajuda'm a recollir això i després mirarem la TV".

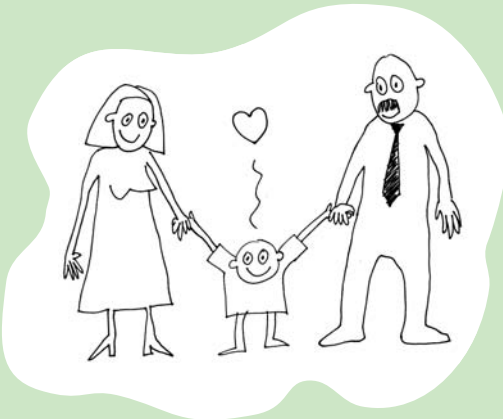
► No utilitzar paraules feridores ni utilitzar qualificatius negatius. Cal deixar clar que és el mal comportament el que no agrada, no el nen.

► Reforçar conductes positives. Cal trobar reforços que siguin útils per al nen tenint en compte que cada nen és un món. Els reforços més efectius són els naturals, com oferir-li una atenció positiva, oferir-li una resposta en el moment i en la forma adequada. Tot i així, s'ha de tenir en compte que, a vegades, els nens amb la SXF són autistes i, per tant, no respondran correctament al reforç social. Davant d'aquestes situacions molts d'aquests nens necessiten un reforç extern com petites joguines, veure més la televisió, etc.

► Esbrinar quines hores del dia són les més difícils. Avançar un sopar mitja hora és millor que haver de suportar mitja hora de crits perquè té gana.

► Decidir a quina hora es poden afrontar millor segons quines coses. Si cada vegada que s'ha de banyar és un drama s'esguerra tota la rutina d'anar al llit, cal buscar una altra hora de la tarda per banyar-lo. Potser encara serà un problema, però de vegades es bo saber que immediatament després d'una estona de joc esbojarrat és difícil que es relaxi i es quedi quiet de seguida. Cal ser conscients que ha d'anar baixant el ritme a poc a poc. A vegades se l'haurà d'ajudar a que es calmi.

► Avisar abans de passar d'una activitat a una altra perquè tingui temps de preparar-se. Exigir el canvi amb rapidesa acostuma a ser contraproductiu.

► A vegades no és el gust d'un menjar determinat el que no li agrada, sinó la textura. Es pot intentar donar-li aquest menjar en una forma diferent, a veure si això millora la situació. Hi ha nens als qui no agrada la pastanaga crua, però cuita, sí. Cal treure-li importància i no reaccionar exageradament. És bo deixar que mengi el que vulgui de la resta de menjar sense cridar l'atenció sobre el que no ha menjat.

► Deixar que el nen prengui la iniciativa en el joc en certs moments és important, de vegades. No és gens fàcil, però és millor no caure en la temptació de dirigir el joc per fer-lo millor. Cal deixar que digui què vol que feu. Imitar el que faci ell amb les construccions o amb el que s'estigui jugant, és una forma de dir-li que agraden les seves idees i per això es copien.

► Baixar a la seva alçada quan es juga amb el nen. Si juga a terra, s'ha d'estar amb ell a terra. És important estar al seu nivell per comunicar.

► Aplicar les mateixes estratègies a tots els entorns del nen.

► Tot i que les pautes són molt importants, també és molt important trobar una estona per jugar junts, riure, fer broma i abandonar els límits i les expectatives, i intentar crear moments divertits i positius amb el fill.

6. QUIN PAPER JUGA EL TRACTAMENT FARMACOLÒGIC EN LA CONDUCTA

La medicació pot tenir un paper molt important a l'hora d'ajudar el nen a adquirir comportaments més apropiats.

El tractament farmacològic pot ser necessari per als problemes d'atenció, l'ansietat i/o la depressió. L'ansietat és un component comú entre els nens amb la SXF que en ocasions cal tractar. El tractament pel dèficit d'atenció pot millorar els aprenentatges.

El tractament farmacològic destinat a tractar l'ansietat pot ajudar l'individu a

utilitzar correctament les habilitats que han après o estant aprenent. Entre alguns adolescents també s'observa certa agressivitat que és important tenir en compte a nivell farmacològic.

Els neuropediatres o psiquiatres infantils són els que avaluen en cada cas la necessitat de tractar, des del punt de vista farmacològic aquests símptomes. És important tenir en compte que la intervenció farmacològica no és una alternativa, sinó un complement al tractament conductual.

CONCLUSIONS

Molts nens i moltes nenes, al llarg del seu desenvolupament, poden tenir problemes de conducta, però poden ser capaços de millorar aspectes conductuals. De vegades, aquesta conducta millora amb el temps, a mida que el nen creix i es va desenvolupant. Altres vegades els pares necessitaran l'ajuda d'un especialista per millorar-li la conducta. El més important, no obstant això, és comprendre el perquè el nen es comporta de certa forma, ja que això guiarà la intervenció. Cal recordar que tota conducta passa per alguna raó.